

VOS IN DE VS

To Paul and Thomas
Sons of Old Europe
Princes of New Amsterdam

Inhoud

DEEL 1 – Stand van het land

1 Amerika = vreugde	11
2 Amerika = een wassen pop als president	25
3 Amerika = chaos	39
4 Amerika = Rambo	56

DEEL 2 – Hoe word je Amerikaan?

5 Amerika = een land van immigranten	67
6 Amerika = een goudmijn	75
7 Amerika = jezelf opnieuw uitvinden	85
8 Amerika = je identiteit	94
9 Amerika = verkopen	104

DEEL 3 – De wittebroodsweken

10 Amerika = geven	115
11 Amerika ≠ wit	125
12 Amerika = verenigd als één familie	135
13 Amerika = een muur van ijdelheid	146
14 Amerika = een land om jezelf te promoten	159
15 Amerika = een western	167
16 Amerika = geen land maar een bedrijf	179

DEEL 4 – Twijfel

17 Amerika = het echte Amerika	193
18 Amerika = duister	205
19 Amerika = het leven is goed op de top	219
20 Amerika ≠ elk jaar beter en groter	228
21 Amerika = de dood van het optimisme	241
22 Amerika = het talent	254
23 Amerika = hebzucht	265

DEEL 5 – Gescheiden van tafel en bed

24 Amerika = twee Amerika's	279
25 Amerika = Trumps speeltuin	292
26 Amerika = een klootzak nodig hebben	304
27 Amerika ≠ la douce France	319
28 Amerika = nee zeggen	335

DEEL 6 – Het huwelijk is een gevecht

29 Amerika = alles is politiek	347
30 Amerika = een complot	359
31 Amerika = de rode pil of de blauwe pil	373
32 Amerika = een hockeymoeder	380
33 Amerika = een gevecht	393

Verantwoording	405
----------------	-----

Dankwoord	409
-----------	-----

DEEL 1

Stand van het land

1 Amerika = vreugde

'Joy!'

'Joy?' vraag ik enigszins van mijn stuk gebracht.

'Yeah, she's bringing back joy and optimism.'

Joy? denk ik nog... *Vreugde?* In de politiek? In *dit* land?

'Yes, you know... joy!'

Deze zwarte mevrouw verkondigt zelfverzekerd dat een andere zwarte mevrouw *vreugde* terugbrengt in de Amerikaanse politiek. Een statement waar in dit land inderdaad enige zelfverzekerdheid voor nodig is. *Vreugde? In de vs? Have you been in America lately?* Het land van de *doom* en *gloom*, in zichzelf gekeerd, in een eindeloos gevecht met zichzelf verwikkeld. Het land van idiote taferelen in de politiek, van een democratie die wordt bedreigd. En volgens deze mevrouw is vreugde 'on a roll'? Really?

Miss Zelfverzekerd verkondigt het allemaal monter terwijl ik op twee meter afstand sta en probeer mee te luisteren, wat moeilijk is want haar echtgenoot is tegelijkertijd bezig mij een wat lijzige handdruk te geven, waarna een matige poging tot smalltalk volgt. Vriendelijk is hij nog net, maar

zeker niet overdreven. Op mijn keurig volgens de regelen der kunst uitgesproken 'Mr President' volgt een wat moeilijk te plaatsen opening van zijn kant: 'Hey man, I hope you're doing... good.' In mijn hoofd ben ik als trage Hollander zoals altijd in dit sociaal rappe land naarstig op zoek naar een reactie. 'Good?' denk ik nog – het moet eigenlijk 'well' zijn –, 'hope you're doing *well*'. Een voormalig Leader of the Free World verbeter je echter niet – het zou te bijdehand, te Hollands zijn, en dus ga ik simpelweg voor: 'Sure Mr President, I'm doing good.'

Beiden praten niet echt met mij – meer met mijn groepje. Ze zijn het gewend, zoveel is duidelijk. Zij heeft een strak gevlochten staart waar deze avond het nodige over te doen is. Tijdens haar vorige leven in Washington was een dergelijke 'power braid' van het haar te 'zwart', zoals ze ooit aan talkshowhost Ellen DeGeneres vertelde. Nu, in haar nieuwe leven, gelden die politiek correcte regels niet meer. *She is her own woman now* en ze strijdt voor haar vriendin die vreugde gaat terugbrengen in Amerika. Deze strijdbaarheid uit zich in haar ingetogen maar stoere donkerblauwe broekpak met korte mouwen waaruit gespierde bovenarmen steken die zeggen: 'I'm ready for battle.' De immer op stijl gefocuste *New York Times* noemde haar look 'both understated and edgy, kind of *armorial*'. Een 'gewapende' look, zo je wilt. Vanavond is ze een moderne vrouw die een antiek-Griekse donkerblauwe tuniek weet te versmelten met een dosis *in your face black* Chicago-attitude.

Dat haar man ooit president van de Verenigde Staten was, geeft haar look iets vanzelfsprekends. Zijn voormalige functie geeft haar extra zekerheid, gewicht, *gravitas*. Haar eigen rol als First Lady – hoe symbolisch ook – geeft haar een air van gemak voor de rest van haar leven. Elke kamer die ze binnenloopt is een thuiswedstrijd. Iedere toekijkende vrouw aan de zijlijn een aanbidster en elke doorkruiste gang een catwalk met overal een fan. ‘Oh my God!! I luvvv you!’ Ze hoort het all day, every day. Continue laudatie, in dit land nota bene, waar ‘haar groep’ – African-American uit de South Side of Chicago – nog dagelijks wordt geconfronteerd met openlijk racisme.

Eerder op de avond had Miss Zelfverzekerd gespeecht voor 25.000 uitzinnige toeschouwers in het basketbalstadion van de befaamde Chicago Bulls. Daar, in ‘the house that Michael Jordan built’, had ze ‘the joy of *her* laughter’ aangehaald toen ze het had over haar vriendin, ‘my *girl* Kamala’. En nu, aan het einde van dag twee van de Democratische Conventie in *haar* stad Chicago, ontmoeten wij elkaar in een kleine donkere vipruimte in de zogenaamde ‘Salt Shed’, een concerthal in een oude zoutfabriek aan de noordkant van Chicago. Schuin onder ons in de grote zaal kijken zo’n drieduizend mensen naar John Legend en rapper Common op het podium, waar het duo zingend een ode brengt aan burgerrechtenicoon Martin Luther King Jr.

Deze avond in Michael Jordans basketbaltempel was Miss Zelfverzekerd ‘slechts’ de inleiding geweest; direct na haar

speech vanaf het podium was haar echtgenoot losjes de *bühne* op komen lopen. Even was er een omhelzing en toen had hij die eerste herkenbaar nostalgische begroeting gebruikt waarmee het in 2008 allemaal voor hem was begonnen: 'Hey Chicagoooo!'

Michelle en Barack Obama hadden die avond in de enorme conventiehal 'vreugde' gebruikt om een ander geluid te laten horen tijdens een presidentiële campagne. In hun steun aan de nieuwe democratische presidentskandidaat hadden ze zich laten zien als happy warriors. Als Amerika's ultieme political celebritykoppel waren de Obama's er die avond om een flinke push te geven. Strijdbaar, want de Amerikaanse democratie staat volgens de democraten op het spel; maar tegelijkertijd ook snerend van toon richting de tegenstander, een autocraat in spe. Barack had spottend gewezen op Donald Trumps idiote fixatie op de grootte van toeschouwersaantallen – *crowd size* –, waarbij hij dat laatste woord kracht had bijgezet door zijn handen enkele centimeters van elkaar te houden en even naar het publiek keek bij het woord *size*. Amerika keek lachend toe hoe Barack de ultieme *dick joke* maakte over de grootte van Donalds aanhang(sel).

Ooit, in 2008, politiek gezien alweer eeuwen geleden, had hij vanuit deze stad zijn optimistisch-politieke *hope & change* uitgerold over de rest van het land, totdat hij steeds vaker werd geconfronteerd met groeiend cynisme en verbittering in Amerika. Reaganesk optimisme was uit de mode en was geleidelijk aan belachelijk gemaakt door iedere bewoner van dit

land. Tegenwoordig lijkt het voortbestaan van de democratie zelf op het stembiljet te staan, en in deze ongelooflijke zomer lijkt men in Chicago op weg om de rest van het land terug te zetten richting een nieuwe versie van zijn oude product: *joy* en *optimism*. Het paste dan ook dat deze eerste *mannelijke* zwarte president het ultieme kwaliteitskeurmerk gaf aan de potentiële eerste *vrouwelijke* zwarte president.

De race om het presidentschap 2024 was aan het begin van de zomer van dat jaar een deprimerende wedstrijd geworden tussen twee witte oude mannen: de een te oud en de ander te gek. De oudste van de twee ging stamelend en stotterend onderuit in een dramatisch debat eind juni, waarna voor de democraten volledige paniek aanbrak: hoe konden ze Uncle Joe – de man die zijn hele leven had gedroomd van dat ovale kantoor in dat Witte Huis – overtuigen dat hij opzij moest stappen om een nederlaag op 5 november te voorkomen? Mensen waren boos: had Bidens staf wellicht zijn afnemende mentale capaciteit verborgen gehouden?

Zoals altijd in dit land kwam het initiatief tot vervanging van de hoofdrolspeler vanuit de groep die we hier veelzeggend aanduiden met ‘the money’: de kudde van financiële donoren die in dit land met gemak niet-aftrekbare tonnen en miljoenen geeft aan politieke kandidaten. ‘Het Geld’ aan de oostkust en de westkust – lees: Wall Street en Hollywood – zag de Oude Joe en keek in de afgrond van een tweede termijn president Trump.